

Capitalisters Side, at man kan vente ogsaa andre vigtige Dele af Riget belagte med Jernbaneskinner; men det er blot en fremsat Uttring, og jeg beklager meget, at jeg ikke har seet den yderligere bestyrelse, og at Regjeringen derpaa ikke har støttet en Udtalelse om, hvad den fra sit Standpunkt egentlig tænker om Jernbanefagen i det Hele; thi jeg troer umuligt, at vi kunne forsvare — Strømningen maa være nok saa stærk og rive os nok saa stærkt med sig —, naar der er Tale om en mulig betydelig Statsudgift til Jernbaner, da alene at tænke paa Statens Bistand ved eet saadant Anlæg i een enkelt Deel af Landet, man ansee denne for at være nok saa vigtig. Vi have ikke hos os saa betydelige Statskræfter at raade over, og er Staten end i Velstand, er der end Udset til, at vi kunne paatage os de Udgifter, som maatte udvikle denne Velstand endnu mere, saa kræver dog vore Statskræfters Omraade en vis større Forsigtighed hos os, og jeg skulde mene, at denne Forsigtighed især maa være at tilraade, saalænge ikke engang Statsforholdene endnu ere fuldstændigt ordnede. Det Spørgsmaal, som derfor efter mine Tanker først maatte paatrænge sig her, kan ikke blot være, om den sjællandske Jernbane, som den kaldes, om Banens Forlængelse til Korsør har Traditionen meest for sig. Man er tidligere unægtelig gaaet ud fra den Forudsætning, at naar der skulde skee Noget til Gavn for Befordringernes og Communicationens Fremme i Danmark, maatte det nødvendigt udgaae fra Kjøbenhavn, og det har vel ogsaa nærmest tilskyndet til, at man i Jernbaneanlægget, selv i den korte Strækning til Roeskilde, har tænkt sig en Forlængelse til Korsør som absolut uundgaaelig nødvendig; ja man har jo endog vidst saa behændig at forplante denne Tradition, at det lille Stykke Bane til Roeskilde bestandig i Adressaavisen har figureret som den sjællandske Jernbane. Jeg vil nu ingenlunde indlade mig paa at bestride Rigtigheden eller Nyttens af at kunne have en Jernbane i Sjælland, uagtet jeg antager denne Nytte for at være noget underordnet; men det Hovedspørgsmaal, jeg mener, man maatte have klarer hos Rigsdagen, for man i det Hele taget indlader sig paa Jern-

baner, det var, først at udmaale, om Statskræfterne virkelig kunne antages, i en nærmere eller fjernere Fremtid, at strække til at udføre et fuldstændigt Jernbanesystem, eller om Stedet, som nu vælges til ved Statens Bistand at skabe Jernbaner paa, er uundgaaeligen det Sted, hvor man først skulde begynde. Dette Sidste forudsætter jeg navnlig ikke er Tilfældet. Det lader sig paa ingen Maade bortraiffonere, at hvor, som paa en D, Jernbanelinien er brudt og altsaa Forbindelsen ogsaa brudt, der vil, hvilken Regning man end opstiller, Rentabiliteten altid blive usandsynligere. Det lader sig heller ikke bestride, at Nødvendigheden, ogsaa til et saadant Communicationsmiddel, altid maa være mindre paa en D, hvor man har Havn ved Havn og som altsaa er let tilgængelig for den øvrige Deel af Riget og for Skibsfarten i det Hele. Det Jernbaneanlæg derfor, som først og fremmest burde kræve Statens Opmærksomhed, og hvorom allerede burde have været taget Beslutning for lang Tid siden, anseer jeg at være: Forlængelsen af den europæiske Jernbane fra Holstien til Slesvig og saa langt op i Jylland (som muligt (Sa.). Det er en Bane, der bringer Jylland, som er sammenvoret med det øvrige Fastland og som ikke kan skæres bort derfra, om man end opstiller nok saa kunstige Theorier, om man end søger ved Toldgrændser eller ved hvilket som helst andet Middel at opnaae det — sand Fordeel; det er den Bane, som aabenbart maa ligge i det danske Fastlands Interesse, hvis Udvikling vil bidrage saa meget mægtigere til Sammenholdet af alle Rigets Dele; men det er ogsaa den Bane, som først og fornemmeligst kan stille dette sit Krav til Staten, da den vedrører den Deel af Staten, som bestandig i høi Grad har været tilfredsat (Hør.). Jeg troer derfor, at selv om det vel er sandt, at Strømningen bevæger sig saa stærk, som den ærede Taler for Holstien bemærkede, at man for at undgaae Forudsølelsen af Overbømmelse kan fristes til at stemme „ja“, for derved at redde sig, saa troer jeg dog atter paa den anden Side, at om end Strømningen er stærk og Floden truer med at gaae over Bredderne, saa er det saameget mere Pligt at sætte Dæmning for den, skulde end et saadant Forsøg siden